

OBSAH

Úvod	3
Pohledy do dávné minulosti	6
Archeologické nálezy. Dědiční sedláci. Lány. Tajná podzemní chodba.	
Újezdská vrchnost	9
Tvrz.	
Obec a její obyvatelé	11
Epidemie cholery a tyfu. Vystěhovalectví do Ameriky. Kouzla a pověry. Životní styl v 80. letech 19. stol. Znovuvzkříšení paní Skořepové a smrt V. Šnajdra. Noviny, knihy, knihovny. Souchotiny. Cyklisté. Finanční sbírky pro hladovějící Ukrajinu. První „oujezdští“ motoristé. Žehličky, pračky a rádia na postupu. Němci ve V. Újezdě. Mezi dvěma totalitami. Když vládla KSČ. Vybavenost újezdských domácností a životní styl v poslední čtvrtině 20. století.	
Náboženství	21
Obec a její správa	25
Údaje o počtu obyvatel a domů. Rychtáři, představení, starostové, předsedové. Konec samostatnosti obce Velký Újezd.	
Obecní strážník a ponocný	28
Pošta, telegraf a telefon	30
Stavební vývoj	31
Vesnická stavení za úhorové soustavy hospodaření. Vývoj staveb po přechodu na moderní zemědělství. Velký Újezd počátkem 40. let 19. století. Pomyslná procházka Velkým Újezdem v roce 1842. Proměna obce od pol. 19. stol do poč. 1. světové války. V první republice. Za protektorátu. Rozsáhlé bourání. Proměna V. Újezda během poslední třetiny 20. století.	
Stavební materiál	41
Pískovcové štuky. Písek. Selské cihelny. Výroba cihel v selských cihelnách. Nepálené cihly (buchty) a mazanice. Hlína místo malty.	
Požáry	43
Živelní pohromy	45
Zemědělské usedlosti	46
Velikost zemědělských usedlostí. Pronájem půdy. Nákup a prodej půdy. Zadlužení.	
Velkostatek	50
Majitelé. Zámek. Nájemce Jeruzalém. Nájemce Josef Pick. Zahradník Šípek. Josef Šimonek. Velkostatek za Šimonků. Po zestátnění.	
Cesty a silnice	60
„Erární“ silnice Praha – Mělník. Okresní silnice. Obecní cesty.	

Významné a památné stromy	65
Šibenec	67
Škola	69
Soukromá evangelická škola. Veřejná jednotřídní škola. Dvoutřídní škola.	
Učitelé. Měšťanská škola ve Mšeně.	
Problémy s vodou	74
Obecní studna a vodovod	75
Národní dům	77
Elektrifikace	80
Počátky elektrifikace českého venkova a Mělnicka. Družstvo pro rozvod elektrické energie ve Velkém Újezdě. Dynamo u Jindřichů. Připojení některých vesnic, Mšena a Mělníka k rozvodné síti.	
Železnice	84
První železniční tratě na Mělnicku. Místní dráha Mělník – Mšeno.	
Autobusová doprava	87
Mělník – Praha a zpět. V první republice. Mšenští autodopravci. ČSAD. Autobusová linka Mšeno – Praha a zpět. Společnost pro provoz autobusové dopravy.	
Obchodníci	91
Hospody a obchody se smíšeným zbožím. Řezníci a uzenáři. Pekaři. Podomní obchodníci. Trhy.	
Řemeslníci	96
Kováři. Cankařova továrna. Koláři. Truhláři. Krejčí a ševci. Potulní řemeslníci. Újezdští řemeslníci po roce 1990. Mšeno, přirozené středisko služeb.	
Když se úhořilo	102
Trojhonná úhorová soustava hospodaření. Letní pastva. „Obec“. Obecní pastýř. Obecní pastouška.	
Rostlinná výroba	105
Obiloviny. Luskoviny. Okopaniny. Jeteloviny. Olejny. Len. Chmel. Vinná réva.	
Ovocnářství	111
Pěstování a sklizeň ovoce ve Velkém Újezdě. Vaření švestkových povidel. Mšenská Jánovka.	
Živočišná výroba	114
Koně. Skot. Výskyt slintavky a kulhavky a tuberkulózy skotu. Likvidace uhynulých zvířat. Obecní býk. Tažní voli a tažné krávy. Ovce. Kozy. Prasata. Slepice. Husy. Kachny. Holubi. Včely.	
Zemědělská mechanizace	123
Vývoj strojního vybavení v čp. 32. Vývoj strojního vybavení v čp. 12. Orba.	

Výmlat a sklizeň obilovin. Vozy a saně. Traktory. Strojní a traktorová stanice (STS), Strojní park JZD	
Zemědělstí dělníci	130
Čeď. Základní mzda. Pracovní skupiny. Patronátní brigády a slovenské pracovní skupiny v JZD.	
Řepařství	133
Vznik prvních cukrovarů v cizině, v Čechách a na Mělnicku. Počátky průmyslové výroby cukru a řepařství na Mělnicku. Pěstování a výkup cukrovky ve Velkém Újezdě. Úskalí sklizně cukrovky ve Velkém Újezdě.	
Prodej a nákup zemědělských produktů	137
Hospodářské družstvo na Mělníku. Obchod s obilím a semeny. Prodej a nákup skotu, koní a prasat. Odbyt a zpracování mléka a mléčných produktů. Hokynáři. Husaři.	
Mletí obilí	141
Organizace zemědělské výroby ve V. Újezdě po roce 1950	142
Zakládání jednotných zemědělských družstev (JZD). JZD Velký Újezd. JZD Chorušice. JZD Mělnické Vtelno. 1. zemědělská a. s. Chorušice	
Les	148
Vlastníci. Těžba dřeva. Kopaniny.	
Honitba	151
Spolky	153
Sbor dobrovolných hasičů	154
Co předcházelo vzniku hasičských sborů v českých zemích. Sbor dobrovolných hasičů ve Velkém Újezdě.	
Divadelní ochotníci	157
Kampelička	160
Vznik spořitelních a záložních spolků. Kampeličky na Mělnicku. Založení kampeličky ve Velkém Újezdě. Činnost újezdské kampeličky. Vlastní budova. Jednatelství státní spořitelny. Funkcionáři kampeličky.	
Sokol	166
První sokolské jednoty na Mšensku. Počátky Sokola v Nebuželích. Založení a aktivity újezdského Sokola v letech 1913 – 41. Újezdský Sokol v ilegilitě (1941 – 45)	
Sportovní spolky po roce 1945	171
Sportovní klub kopané. Úpadek po roce 1948.	
Sokolské loutkové divadlo	174
Národní jednota severočeská	175
Vzdělávací sbor pro Mšeno a okolí	176
Jezdecký kroužek	177

Pěvecký spolek	178
Hudební kroužek	179
Spolky po roce 1945	180
SČSP, ČSM, Svazarm, Svaz žen. Červený kříž (ČSČK) a myslivecké sdružení.	
Lidové slavnosti a obyčeje	182
Masopust. Čarodějnice. Velikonoce. Máje. Dožínky. Posvícení. Vánoce.	
Taneční zábavy a plesy	185
Jak se bavila újezdská mládež	187
Kino	188
Rómové	189
Vojáci	190
Napoleonské války. Prusko-rakouská válka 1866. Císařské manévry 1912.	
Mobilizace a 2. světová válka 1938 – 1945. Okupace 1968.	
Velký Újezd za světových válek	193
1. svět. válka. 28. října 1918. Pomník padlých. Jména padlých v první světové válce a jejich rodinný stav. 2. světová válka. Potraviný a náhražky. Besarábci.	
Tragické úmrtí Vr. Vondráčka a jeho pohřeb. Poslední měsíce 2. světové války.	
Obec a politika	205
Počátky českého agrárního hnutí. Agrární hnutí na Mělnicku před 1. světovou válkou. Politika mezi válkami. 1945 – 48. KSČ vládnoucí stranou.	
Vznik této knihy	221
Prameny a literatura	223
Obsah	227